



A 2016/2017. tanévi
Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny
döntő forduló

VIZUÁLIS KULTÚRA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

Munkaidő: 60 perc

Elérhető pontszám: 20 pont

HARASZTY ISTVÁN

A Kossuth-díjas Haraszty István a hazai kinetikus művészet külföldön is elismert jelentős képviselője. Mobiljai mellett újabb képeket is készít. Alkotásaiban a tökéletes megformálás, működés gyakran filozófiai, politikai tartalommal és humorral vegyül. Életútja, művei nagyon sok élménnyel, ismerettel és tanulsággal szolgálnak.

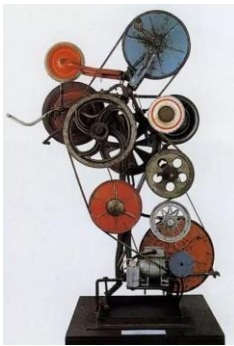
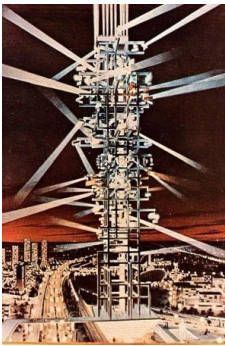

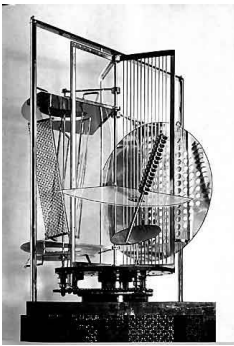
1) Melyik állítás jellemző rá, melyik nem? **Írja a megfelelő betűjelet a táblázatba!** (Elérhető $8 \times \frac{1}{2} = 4$ pont)

- | | |
|---|---|
| A) A művész mindenki által ismert beceneve: „Kedveske”. | E) Egy írásában a következőképpen fogalmazott: „Egy versenyautó ... szebb, mint a Szamothrakéi Győzelem”. |
| B) Fiatal korában lakatos volt. | F) Deák Dénest ábrázoló szobra van Székesfehérváron. |
| C) Az Iparművészeti Főiskolán végzett. | G) 1956-os emlékművet tervezett. |
| D) Ipariskolai tanár volt. | H) Az Agyágyú működésképtelen. |

igaz	nem igaz
B, D, G, H	A, C, E, F

2) Haraszty művészete nem egyedülálló a világon. A 20. században több jelentős alkotó foglalkozott kinetikus művészettel, többek között M. Duchamp, Moholy Nagy László, N. Pevsner, N. Schöffer, Naum Gabo, A. Calder, J. Tinguely. Közülük négynek látja műalkotását. **Írja a művek alá alkotójuk nevét!**

(Elérhető $4 \times \frac{1}{2} = 2$ pont)

			
a) J. Tinguely	b) N. Schöffer és/vagy (Schöffer Miklós)	c) A. Calder	d) Moholy Nagy László

3) A következő fogalom ismerete elengedhetetlen Haraszty István alkotásainak elemzéséhez.

Fogalmazza meg röviden jelentését (művészneveket NE írjon)!

(Elérhető 2 pont)

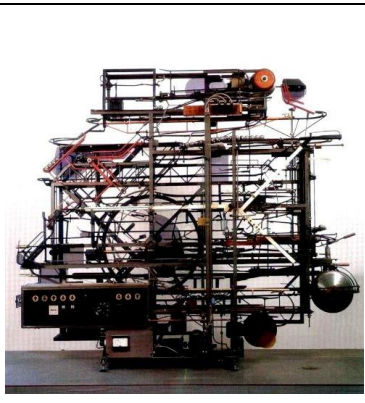



KINETIKUS MŰVÉSZET:

A feladat megoldásában a szöveg gondolataiért, elsősorban kiemelt szavaiért, kulcsfogalmakért kapható $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$ pont. További helytálló, egyéni, sajátos, válaszelemek is számítanak.

A görög kinézisz (kineiszthai), azaz mozogni, mozgás, mozdulni szóból származó kifejezés egy **50-60-as években** kialakult nemzetközi áramlatot (műfajt) nevez meg. Követői **mozgó, sőt gyakran hangokat és fényeket is kibocsátó plasztikus (térbeli) műalkotásokat, mobilokat** készítettek, melyeket **légáramlatok, emberi kéz, mágnes vagy elektromos áram** mozgat. Vannak közöttük, amelyek a modern világ dinamizmusát és szépségét fejezik ki s olyanok is, amely a gépek lepusztult és pusztító környezetét idézik.

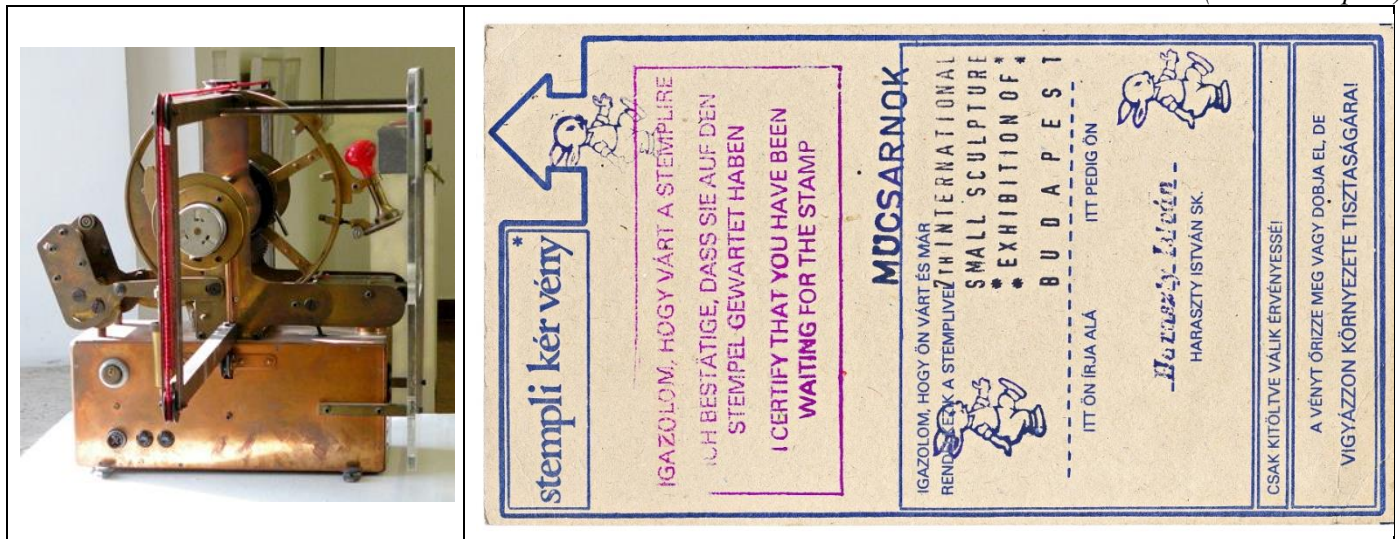
4) Haraszty István alkotásainak mondanivalójához gazdag fantáziával megalkotott, szellemes címei is hozzátartoznak. Írja a leghíresebb művei alá a címüket!

(Elérhető 4 pont)

			
Agyagyú	Fügemagozó	Kabóca	Széliránytű

5) Az alábbi kép bal oldalán Haraszty 1987-es mobilja van, melynek címe „Stemplire várva”, a jobb oldalon pedig ezzel a mobillal a Műcsarnok kiállításán lila színnel lepecsételt nyomat (elfordítva). Röviden jellemezze a két részből álló művet, mutassa be a pecsételt lap humoros, ironikus jegyeit!

(Elérhető 3 pont)



A feladat megoldásában a szöveg gondolataiért, elsősorban kiemelt szavaiért, kulcsfogalmakért kapható 1/2 - 1/2 pont. További helytálló, egyéni, sajátos, válaszlemek is számítanak.

A stempliző (magyarul pecsételő) gép a **bürokratikus hivatali eljárások ironikus jelképe**. Ez a pecsét valójában teljesen **felesleges**. A kérvény szó különírása az **orvosi vényre** utal, amin valamilyen betegségre való gyógyszer szerepelne. De milyen betegségre kapunk itt pecsétet? Amit a felesleges hivatali eljárások okoznak. Hiszen valójában a **sem mire kérünk igazolást**. A rózsaszín pecsét csak egy értelmetlen, de **a hivatalainkra jellemző dolgot** igazol: azt hogy **várni kellett az ügyfélnek** az igazolásra (általában sokat). Teszi mindezt **gúnyos komolysággal**, három nyelven. Az alsó keretben az ügyfélnek még **önmagát is igazolnia kell** értelmetlenül kétszer: „Itt Ön írja alá” és „Itt pedig Ön”!

„Csak kitöltve válik érvényessé!”: ez is **felesleges mondat**, hiszen nem kellett seholy kitölteni, csak aláírni és lepecsételtetni. „A vényt őrizze meg vagy dobja el” szöveg **csúfondárosan** bevallja, hogy az **egész igazolási procedúra értelmetlen** volt. Mindezt a **maró gúnyt** oldja fel „haraszty” kedvességgel a **nyuszis gyerekpecsét** bőséges alkalmazása.

Összefoglalva: az alkotás két részből áll, egy **profli pecsételő gépből** szükségtelen pecséttel és egy **kontár és értelmetlen lepecsételő iratból**. Az irat **nyelvi humorral** bemutatott felesleges és ismétlődő követelményei és **gyermeteg** elemei mutatják teljes abszurditását.

6) A következő alkotások fontos tartalmi/formai alkotóelemeit kitöröltük. **Rajzolja be ezeket a hiányzó alkotóelemeket!**

(Elérhető 5 pont)

A megoldásokban természetesen elég a vonalas vázlatrajz.

